

— консультація фізичних та юридичних осіб з усіх юридичних запитань.
Особливість адвокатів полягає в тому, що вони мають певні переваги над юристконсультами та іншими категоріями правничих професій, які не наділені статусом адвоката. Це виражається в законодавчо закріплених перевагах: професійних правах, гарантія адвокатської діяльності, захисті у кримінальному судочинстві тощо.

Список використаної літератури:

1. Макарчук В.С. Історія світової та вітчизняної адвокатури, 2018. С. 48
2. Даль В.І. Тлумачний словник, 1998. С. 14
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
4. Молдован А.В. Адвокатура України. Навчальний посібник, 2013. С. 18

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Курганський Олександр Валерійович***

СЕКЦІЯ 3.

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАВДАНЬ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Свида О.Г.

*доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»,
кандидат юридичних наук, доцент*

Свида Т.О.

*доцент кафедри міжнародного права ДВНЗ «Ужгородський національний
університет», кандидат юридичних наук, доцент*

СТРАТЕГІЯ РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО АДВОКАТУРУ ТА АДВОКАТСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРОБЛЕМИ РОЗРОБЛЕННЯ

Після проголошення незалежності України і, особливо, після прийняття чинної Конституції, Україна визнала такі базові цінності демократичного суспільства, як поділ влади, верховенство права, пріоритет природних прав і свобод людини перед іншими соціальними цінностями тощо. Внесення значних змін до законодавства, спрямованих на практичне застосування цих принципів у діяльності судів, правоохоронних органів, адвокатури сприяло поступовому наближенню їх організації та діяльності до стандартів європейського співтовариства. Останніми роками було реалізовано заходи щодо прискорення чергового етапу судово-правової реформи шляхом внесення змін до Конституції України в частині здійснення правосуддя, цілкового оновлення процесуального законодавства у позакримінальній сфері.

Аналіз наукових досліджень з питань подальшої реалізації судово-правової реформи вказує на те, що в юридичному середовищі немає одностайності у поглядах щодо її напрямів, водночас науковці та практики єдині у тому, що цей процес потребує системності, виваженості, обґрунтованості та прогнозованості.

На теперішній час майже у кожній сфері функціонування державних інститутів, особливо що стосується судів та правоохоронних органів, розроблені та знаходяться на різних етапах впровадження концепції або стратегії розвитку чи реформування.

Серед документів такого роду варто згадати Концепцію реформування кримінальної юстиції України, затверджену Указом Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008 [1]. Щодо реформування прокуратури

свого часу Генеральною прокуратурою України була розроблена Концепція реформування прокуратури України [2], на теперішній час на офіційному сайті Генпрокуратури оприлюднено 5 стратегічних кроків з реформування цього правоохоронного органу [3].

В свою чергу, в сфері реформування МВС Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року була схвалена Стратегія розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року [4]; а в сфері національної безпеки – Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020 була затверджена Стратегія національної безпеки України, яка, окрім іншого, стосується й реформування Служби безпеки України [5].

Стратегічні питання реформування розроблялися і в сфері організації та діяльності нотаріату. Зокрема, 24 грудня 2010 року була затверджена Концепція реформування органів нотаріату в Україні [6], у 2020 році Міністерством юстиції України було оприлюднено нову концепцію [7]. Не залишалися осторонь від розробки цих питань і самі нотаріуси та у червні 2017 році Нотаріальною палатою України також була представлена Концепція реформування українського нотаріату [8].

Питання стосовно розробки та впровадження документів концептуального характеру в сфері розвитку сфери судустрою та судочинства привертало чи не найбільшу увагу із самого моменту здобуття Україною незалежності. Найпершим документом тут варто вказати Концепцію судово-правової реформи, схвалену Верховною Радою України 28 квітня 1992 року [9], згодом, у 2006 році – була затверджена Президентом України Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів [10], у 2015 році – Стратегія реформування судустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки [11].

Водночас суттєвою прогалиною в Україні залишається відсутність єдиного документу концептуального, стратегічного характеру, який би відображав подальші сконцентровані уявлення стосовно реформування законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність. Єдиним документом у цій сфері є Концепція реформування процедури складення кваліфікаційного іспиту для отримання права на заняття адвокатською діяльністю, що була затверджена рішенням Ради адвокатів України 30 березня 2018 року [12]. Природно, що окремі стратегічні питання реформування адвокатури знайшли відображення в документах концептуального характеру з реформування судустрою, однак вважаємо, що це навряд чи варто визнати достатнім. Навпаки, за цих умов, коли з боку держави не розроблено спеціалізованої концепції реформування адвокатури, саме адвокатське співтовариство має проявити однастайність у підходах та самостійно розробити документ такого характеру, який варто було б винести на обговорення, наприклад, на з'їзді адвокатів України як вищого органу адвокатського самоврядування.

За умов прояву пасивності адвокатів у цих питаннях не виключено варіанту, коли така концепція може бути розроблена в апараті Офісу Президента чи Міністерства юстиції України взагалі без участі адвокатської спільноти.

Список використаної літератури:

1. Концепція реформування кримінальної юстиції України: Затверджена Указом Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008. *Офіційний вісник України*. 2008. № 27. Ст. 838.
2. Концепція реформування прокуратури України. *Вісник Прокуратури*. 2003. № 7. С. 5-10.
3. <https://www.gp.gov.ua/ua/reform>
4. Стратегія розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року: Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року № 1023-р. *Офіційний вісник України*. 2018. № 23. Ст. 808.
5. Стратегія національної безпеки України: Затверджена Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020
6. Концепція реформування органів нотаріату в Україні: Затверджена Наказом Міністерства юстиції України 24 грудня 2010 року № 3290/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3290323-10#Text>
7. Реформа нотаріату: нова концепція від Мін'юсту. URL: <http://tuipravo.info/publikatsii/novyny/item/3070-reforma-notariatu-nova-kontseptsia-vid-miniustu.html>
8. Нотаріуси запропонували свою Концепцію реформування українського нотаріату. 15 червня 2017 року. URL: http://npu.in.ua/novini/press_reliz_140617#
9. Концепція судово-правової реформи: Схвалена постановою Верховної Ради України від 28 квітня 1992 року № 2296-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 30. Ст. 426.
10. Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів: Схвалена Указом Президента України 10 травня 2006 року N 361/2006. *Офіційний вісник України*. 2006. № 19. Ст. 1376.
11. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Схвалена Указом Президента України від 20 травня 2015 року № 276/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 41. Ст. 1267.
12. Концепція реформування процедури складення кваліфікаційного іспиту для отримання права на заняття адвокатською діяльністю: Затверджена рішенням Ради адвокатів України 30 березня 2018 року № 25. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2018-03-30-rshennya-rau-25_5acf55f8a1406.pdf